

Közélet, közérzet, kultúra

LVIII. évfolyam 11. szám

ERZSÉBETVÁROS

ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉTHETENTE MEGJELENŐ INGYENES LAPJA

2024. JÚNIUS 6.

www.erzsebetvaros.hu

Erzsébetvárosi Önkormányzat

ujsg@erzsebetvaros.hu

Klauzál tér: európai minőség

Nem volt beszéd, pezsgőbontás, nem vágtak át szalagot. Immár hagyomány Erzsébetvárosban, hogy nincs nagy ünnepség, amikor átadnak egy felújított létesítményt, új attrakciót. Viszont birtokba vehetik azoknak készült. Adott esetben a gyerekek. Így volt ez a Kéthly Anna téren, majd most a Klauzál téren is. Igaz, az utóbbinak csak a felét, a játszóteret, a sportpályát és a kutya futtatót nyitották ki a nagyközönségnek, s a végleges átadás, amikor a park pihenő része is elkészül, majd szeptember végén lesz. A csinnadratta hiányát tekinthetjük nemes hagyománynak, hiszen a polgármester és a vezető társai csak teszik a dolgukat, fontosabb, hogy Erzsébetváros polgárai kapnak

egy XXI. századi játszóteret, egy modern sportpályát, ahol kosarazni, focizni éppúgy lehet, mint kézilabdázni és egy füves kutya futtatót, ahol a gazdik és az ebek is jól érzik magukat. Amikor az erzsébetvárosiak birtokba vehették a megújult teret, mindenki dicsérte a kivitelezők munkáját. Az egyik anyuka felsóhajtott: Csak sikerüljön vigyázni rá! Jogos az aggodalom, mert időnként megtörténik, hogy elmarad a karbantartás, s ha minden gallyra megy, felújítják vagy építenek egy új játszóteret. Ám ezúttal erre is gondoltak, 0-24 óráig több parkőr lesz a Klauzál téren, s éjszakára be is zárják, hogy senki se tehessen kárt a park berendezéseiben.

(Cikkünk a 3. oldalon)

Hétszer 7 – A Finálé

Király Linda és Viktor másfél órás koncertjével június elsején, szombat este ért véget a Hétszer 7 fesztivál, a Madách téren. Erzsébetváros vadonatúj fesztiválja hét alkalommal, hét helyszínen szórakoztatta a helybelieket és az idetévedőket.

Az utolsó nap az Örkény Színház zenekarával, a Műszak meg a többiekkel kezdődött. A zuhogó eső ellenére szép számú közönség tapsolt a tér túloldaláról érkező szomszédokból „vendégszereplőknek” (a zenekarral egyébként nyár végén, az Örkény Kertben még találkozhatunk). Őket a Balkan Fanatik követte – a magyar és balkáni népzene a rockkal ötvöző banda már igazi fesztivál-, vagy inkább táncház

hangulatot varázsolt a térre. A Petőfi- és Fonogram-díjas Soulwave-et kétszer is visszatapsolta a közönség, hogy együtt énekelje a körmendi csapattal a legnagyobb slágereket. És miközben a villamossíneken túl, a Városháza parkban az óriás kivetítőn a Real és a Dortmund kifutott a gyepré, a Hétszer 7 fesztivál egy fergeteges Király Linda-Király Viktor koncerttel búcsúzott. De nem örökre. Mert ahogy Niedermüller Péter polgármester a színpadról üzent: jövőre is lesz Hétszer 7, vagyis újra, ugyanitt találkozunk! És persze hat másik helyszínen.

4 ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁS: 36 MILLIÓ SZAVAZÓLAP

6 TETŐJAVÍTÁSBAN SEGÍT AZ EGYKORI SZTÁRNYOMOZÓ

6 KOMPOSZTBARÁTOK ERZSÉBETVÁROSBAN

7 CSIKÁGÓ GANGSTARS: KIÁLLÍTÁS A LAKÓHÁZBAN

9 ERDŐS VIRÁG VERSE: NA MOST AKKOR

Fedett utasvárók, valós idejű közlekedési információk

■ Május utolsó napján négy kerületi trolibusz megállóban adott át utasvárót a BKK és JCDecaux francia médiavállalat, amely médiafelületet telepített a fedett megállókba. Mint korábban megírtuk, húsz új fedett utasváró került Erzsébetváros megállóiba. Az utasvárókat valós idejű közlekedési információkat tartalmazó City Light médiafelülettel szerelik fel. Tíz megállóban lesz önkormányzati információs vitrin is. A következő megállókban várják a közönséget megújult trolimegállók: Bajza utca 3., Dohány utca 1/a, Dohány utca 49., Garay utca 21. Képünkön a Dohány u. 49. előtti megálló látható.

Ingyenes egészségügyi szűrések az Almássy téren

■ Az Almássy téren ingyenes egészségügyi vizsgálatokkal várta a jelentkezőket május 28-án reggel 9-től 17 óráig az Egészséges Budapest program szűrőbusza. Lehetett vérnyomást, vércukor- és koleszterinszintet mérni. Tüdőszűrésre, melanoma vizsgálatra, laborvizsgálatokra, ortopédiai szűrésre, hallás és kardiológiai vizsgálatokra is lehetőség nyílt. Ezekre regisztrálni kellett, de a készséges egészségügyiiek azokat sem utasították el, akik előzetes bejelentkezés nélkül jöttek el. A tér már délelőtt megtelt érdeklődőkkel. Többen elmondták, számukra ez az ingyenes szűrőprogram nagy segítség, mert az állami szakrendelésekre több hónapos előjegyzések vannak, magánorvost pedig nem tudnak megfizetni.

Az Almássy téri eseményen részt vettek a Vöröskereszt, valamint a fővárosi fenntartású gyógyfürdők munkatársai is, még ingyenes gyógymasszázszt is kaphatott, aki kért, sőt, egy gyors demenciavizsgálatot is elvégeztek a Kamaraerdei Idősek otthonának felállított kis sátrában. Találkoztunk a téren a Bischitz Johanna Integrált Humánszolgáltató Központ kollégáival is, akik felvilágosítást nyújtottak a kerületben elérhető szociális és egészségügyi ellátásokról.

Az Egészséges Budapest szűrőprogram a Fővárosi Önkormányzat új kezdeményezése, amelyet az is indokol, hogy felmérések szerint ez európai nagyvárosok lakóinál a budapestiek öt évvel rövidebb ideig élnek. A szomorú statisztika összefügg a magyarok hiányos egészségügyi tudatosságával, és az országos közegészségügyi állapotokkal is. A hosszú, egészséges élet esélyei sajnos még Budapesten belül is különböznek – erre Niedermüller Péter polgármester hívta fel a figyelmünket, aki szintén kilátogatott az Almássy térre. Lapunknak elmondta, a budai övezetben élők jobb anyagi helyzetük miatt sokkal inkább megengedhetik maguknak, hogy drága magánorvosi szakellátásokat vegyenek igénybe. Erzsébetvárosban azonban, ahol sok az alacsonyjövedelmű, hátrányos helyzetű család, ezt csak kevesen engedhetik meg maguknak. Ugyanakkor az állami egészségügyi a működőképessége határára jutott. „Ebben a helyzetben az önkormányzatnak kötelessége mindent megtenni a kerületi lakosok jobb egészségügyi ellátásáért. Ezért az elmúlt öt évben mintegy százmillió forinttal tá-

mogattuk a Péterfy Sándor Utcai Kórház-Rendelőintézetet. A pénzt részben orvosi eszközökre adtuk, részben pedig rászoruló ápolók jutalmazására. Mindent megteszünk azért is, hogy a tovább bővítsük, fejlesszük a háziorvosi rendelőinket, minél több fiatal háziorvost próbálunk idehozni, és a rendelők felszerelését modernizálni. A lakosság egészségi állapota persze még sok mindennel összefügg: a lakhatási körülményekkel, a szociális ellátással. Ezek prioritások lesznek a jövőben is a gondoskodó Erzsébetvárosban.” **Sándor Zsuzsa**

Családi zöld nap a Brunsvík oviban

■ Tizenötödik éve rendezi meg a kerület patinás gyermekintézménye, az Erzsébetvárosi Brunsvík Óvoda a családi zöld napot a Rózsák Terén. A Brunsvíkban hagyomány az egészséges élet és a „zöld identitás”. Ebben a szellemen – ahogy Kun Julianna óvodavezetőtől tudjuk – tíz állomást érintő kalandtúrát szerveztek. A túrán minden erzsébetvárosi gyerek részt vehetett. Az óvoda előtti utcácskát lezárták, az indítóállomáson a vezetőnő lepecsételte a „kaland-útlevéleket.” Az első próbatétel növényültetés volt, a második a szelektív hulladékgyűjtés fortélyait gyakorolhatták. Az izgalom a „méhészek asztalánál” várta a versenyzőket, műkaptárt kellett építeni műmehkekkel. A kézművesek asztalánál bevásárlószatyrot lehetett festeni. Az alkotások témája május 18-a, a Madarak és Fák Világnapja volt. A helyes fogmosás módjait gyakorolták a következő állomáson, de ez nem volt túl népszerű. A következő asztalnál csőrikemadár-etesben mérték össze tudásukat, majd az Év Madarát, a kerecsensólymot kellett mesekoc-

kákból helyesen kirakni. Az útlevelet minden asztalnál lepecsételték és az indítóállomásra visszatérve a sikeres túráért ajándékot kaptak. A rendezvényre kilátogatott Niedermüller Péter, Erzsébetváros polgármestere is.

Szeretetkoncert a Dob utcában

■ A Spinoza Színház harmadik alkalommal rendezte meg az ingyenes Örömmeni fesztiválját. Május 23-án a Három jiddise mama koncertjének tapsolhatott a közönség. A Spinoza évek óta futó zenés egyfelvonásosa a Három jiddise mama, amelynek alkotói és szereplői Klein Judit, a zsidó zenei világ autentikus előadója, Fenyő Fruzsina jazzénekes, és Várad Eszter Sára, színésznő. Nemcsak a közös zenei ízlés köti őket össze, hanem a régi barátság is. Ez a szeretet és összhang tette még inkább szívhez szólóvá az utcai koncertjüket is.

Elképesztő kerületi cirkusz!

■ Hatalmas sikerrel adják elő immár másfél éve a BIAK Artista- és Előadó-művészeti Akadémia diákjai a *Diótörő Diadala* című táncos, mutatványos előadásukat.

Május 21-22-23-án hat alkalommal több mint 700 kerületi iskolás láthatta a produkciót gyermeknap alkalmából, a Fáklya klubban. Elképesztő hangulatot és látványvilágot teremtettek az artista- és színésznövendékek, akiknek legközelebb június 26-án és 27-én lehet tapsolni vizsgagálájukon, a Fővárosi Nagycirkuszban.

Képünkön az Alsóerdősi Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnázium diákjai láthatók.

Képviselő-testület: minden idők legrövidebb ülése

■ Rendkívüli ülést tartott május 24-én Erzsébetváros képviselő-testülete. Egyetlen napirendi pont volt, egy olyan előterjesztés, amelyben a Fidesz kerületi frakciója ideiglenes bizottság létrehozását javasolta két céggel kötött szerződések vizsgálatára. A testületbe a Fidesz-KDNP frakció három személyt delegált volna, a kerületi többséget adó pártszövetség pedig egyet. Az indítványba beleírták a javasolt személyek, közöttük dr. Kispál Tibor nevét is. Az MSZP-s

képviselő, alpolgármester ügyrendi javaslatot tett: minthogy őt meg sem kérdezték, amikor a nevét beleírták az előterjesztésbe, ő pedig nem vállalja a tagságot, ezért az indítványt vegyék le napirendről. A jelenlévők ezt a Fidesz és az Élhető Erzsébetváros Egyesület képviselőjének ellenszavazata mellett elfogadták. Nem lévén több napirendi pont, az ülést, amely két perc húsz másodpercig tartott, Niedermüller Péter polgármester bekezesztette.

Elkészült a játszótér, a sportpálya és a kutyafuttató

Klauzál tér: európai minőség

Május 30-án, csütörtökön megnyitották a Klauzál tér egyik felét, vagyis a játszótér, a sportpályát és a kutyafuttatót a nagyközönség előtt. A műszaki átadás már hétfőn megtörtént, vagyis minden közműengedélyt megkapott a kivitelező, hogy az egész teret átadhassák az eredetileg tervezett szeptember 21-i időpontban.

Dalia László

A Klauzál teret legutóbb 1997-ben újították fel. Régi adóssága volt a területnek, hogy Bel-ső-Erzsébetváros főtere megszépüljön, ez az utóbbi évek legnagyobb kerületi beruházása. A felújítás előtt több egyeztetést tartottak a terület lakóival, akiknek egyértelmű igénye volt, hogy a tér pihenésre is alkalmas legyen, miközben megőrzi az eddigi funkcióit. A közbeszerzési tárgyalásoknak is több fordulója volt, nem kevés bürokratikus akadállyal, de végül is siker koronázta a tárgyalásokat.

Az időjárás többször megrézfalta a kivitelezőket, hiszen például a sportpálya gumiburkolatát csak akkor lehetett leteríteni, amikor tartósan 15 foknál többet mutatott a hőmérő. Dr. Bernáth Attila polgármesteri biztos elmondta, hogy a szokatlanul esős tavasz valóban hátráltatta a kivitelezőt a burkolatok kialakításánál, de ezt a késést behozták. Egyébként is hetente egyeztettek, így az időközben felmerülő gondokat megoldották. Az már most látszik, hogy a költségvetést is tartani tudják, nem lesz akadálya annak, hogy szeptember végén átadják a nagyközönségnek az egész parkot.

Niedermüller Péter polgármester is ott volt a műszaki átadáson és a megnyitón is, s lapunknak elmondta: egészen más arca lett a Klauzál térnek, mint korábban volt, ez európai minőség. A játszótér és a sportpálya egyaránt lenyűgözi, s jó az időzítés, hogy a parknak a szórakoztató részt sikerült május végére megnyitni, hiszen közeledik a tanítás vége, már nyár előtt birtokba vehetik a gyerekek. A kutyafuttató is jóval nagyobb lett, mint a régi és persze korszerűbb is.

Nézzünk körül a téren. A megújuló park két részre tagolódik. Az egyik az aktív kikapcsolódást szolgálja, a játszótér, a sportpálya és a

kutyafuttató, ezt adták át most. A tér másik fele szeptemberre készül el, pihenőparkként várja majd az erzsébetvárosiakat. És már eleve úgy tervezték, hogy nem fogják egymást zavarni, miközben a két terület természetesen átjárható lesz szeptembertől.

A kutyafuttató és sportpálya közötti növény-sáv gátolja az átlátást, így a kutyákat nem zavarja a mozgó labda látványa. A sportpálya

egyébként lenyűgöző látvány, a színes gumi burkolattal.

Az új kutyafuttatót már nagyon várták a kutyások. Alig telt el fél óra a nyitás után már öt gazdi kutyája futkározott a fűvön, s láthatólag élvezték a puha terepet. A régi kavicsos talajra sok panasz volt, nem véletlenül kapott új burkolatot, kavicsból, homokból és termőföldből álló, speciális keveréket, egyébként előzetesen egyeztettek a ZöldEB Egyesülettel. Miután több külföldi kutyás is megjelent, Nagy Ildikó az Erzsébetváros Kft. kommunikációs vezetője meg is jegyezte, hogy angol nyelven is ki kell tenni egy táblát.

A játszótérrel azonnal elfoglalták az óvodások, s a környékbeli gyerekek. Először nem is tudták, melyiket próbálják ki, miután meglátták a libikókát, a fészekhíntát, csőcsúszdát, süllyesztett trambulínokat, egyensúlyozó gömböket és a parti házikót. Ezek a német Eibe cég gyártmányai, s a szakértők állítják, hogy 20 év múlva is használhatóak lesznek. A játszótér területének nagyját is ugyanaz a gumirozott felület borítja, mint a sportpályát, amely megkíméli az ízületeket és tompítja az ütest, ha a gyerekek felbotlanak. A játszótérrel egyébként csak 14 éven aluliak használhatják, a 10 éven aluliak csak szülői felügyelettel látogathatják.

A park rendjére 24 órában parkőrök vigyáznak, s a park reggel 7 és este 8 között van nyitva, éjszakára bezárják. A környék lakóinak kérése volt, hogy ne költözhessenek be hajléktalanok, s éjszaka ne bulizhassanak itt a fiatalok, mert csak így őrizhető meg a mostani állapotban.

Újjé, a Klauzálon nagyszerű

2024. május 30. 10 óra. A megújuló Klauzál tér körül még paravánok láthatók, de nyitva van a kiskapu, a játszótér, a sportpálya és a kutyafuttató már látogatható. Az első érkezőket kérdeztem az első benyomásaikról.

Manzinger Jánosné

Egy yorki keverék kutyám van, a fiamék találták, s Nina névre hallgat. Azelőtt is a Klauzál térre jártunk, de ez egy kiskutya, s mindig attól féltem, hogy a nagy kavicsokon kitörik a lába, Most kiváló ez a füves terep, talán lehetne kicsit több bujkáló és vigyázni kell a tócsákkal. Látja, már összeállt a víz az egyik sarokban, tehát a nagy esők után lesz dolga a parkőrnek.

Roger Cooper

Londonban sosem tartottam kutyát, most meg kettő is van, Annie mudi mix, míg Bendzo husky, egy állatmenhelyről kaptam őket. A régi teret is szeretjük, de a fűvön sokkal jobban érzik magukat. Már évek óta itt élek, építészként dolgozom egy cégnél, s alig vártam, hogy kész legyen a kutyafuttató.

Vásárhelyi Mária

A csicsergő óvodából hoztam egy csoportot. Fantasztikus a játszótér, a gumirozott talaj megóvjaa a gyerekeket a sérülésektől. Egy órája vagyunk itt, de már minden játékot kipróbáltak. Nekem a mászódomb tetszik a legjobban, az még a mozgásukat is fejleszti.

Hajzer Lakli Szimonetta

Szenzációs ez a játszótér, remélem, hogy vigyáznak rá és jövőre is minden játék használható lesz. Lara lányom másfél éves, de már felfedezte a csúszdát, a tányérhintát és az alagutat. Eddig az Almássy térré jártunk, de a két játszótér nem hasonlítható össze, így ezután itt leszünk minden délelőtt.

A gyerekek napja a Százházban

Ha egy üzlet beindul... Az önkormányzat először tavaly rendezte a gyereknap soka-dalmat a Százház utcai parkban, így nem volt meglepő, hogy idén is ezt a helyszínt választották. Ráadásul ezúttal a Hétszer 7 fesztivál utolsó előtti eseménye volt, valódi „buli”, ahol a mostani és az örök gyerekek is megtalálták a nekik való elfoglaltságot.

„Tessék mondani, hol adják a kulacsot?” – kérdezte Viki, aki a távoli Rottenbiller utcából érkezett a jeles eseményre, és kollégáitól hallotta, hogy „valamelyik sátorban kulacsot osztanak”. Viki egyébként

megnyugvással értesült arról, hogy nemcsak kulacsot, hanem számos más ajándékot is beszerezhet, ha végig látogatja a sátrakat és megold néhány

könnyűnek tűnő (de azért furdangos) feladatot. A kerületi köztisztasági cégnél például az újrahasznosítható hulladékok felismeréséért színes kis kuka járt, a Bischitz sátrában buborékfújó, a kerületi rendszek-nél pedig mindent elnyelő tornaszák és egy csodás mesekönyv. Ja, és a nagy kedvenc: az arcfestés és csillámtetkő – minden mennyiségben.

A színpadon közben a Sanyi, én és a gyerekek szórakoztatta az utóbbiakat (egy nem is annyira csak kicsiknek szóló mesével), aztán Aranka a takarítónő, vagyis a fantasztikus Malek Andrea és az EszeMent MeseBand következett. Utóbbiról kissé elvitte a fókusz az időközben a helyszínre érkező óriás buborék fújó csapat, a közönség pedig a „kettő az egyben” él-ménnyel gyártotta a szappanlufikat és táncolt Malek-kék zenéjére...Hogy aztán néma csendben figyelje

Németh Gábor bűvészt, aki először különböző tárgyakat, aztán a gyerekeket varázsolta el.

A nagyobbak (és a kisebb felnőttek) eközben kipróbálhatták a franciák kedvenc játékát, a petanque-ot, játszhattak az óriás jengával, a legbátrabbak pedig ráállhattak a valódi gólyalábakra. Az óvatosabbak vá-laszthatták a horvát sátor remek ízelítő falatkáit.

Az én személyes kedvencem mégis a bicikli tur-mix volt: egy kerékpármeghajtású konyhai eszköz, amellyel különböző ízű gyümölcsitalokat lehetett készíteni. A gyerekek, ahogy én magam is, természetesen minden ízt igyekeztek kipróbálni. Mindenestre a jövőre vonatkozó tanácsom: ha szeretnék érezni az eper és a sárgabarack ízét, kerüljék a párolt céklát!

Egyébként pedig jövőre, veletek, ugyanitt, a Száz-ház parkban.

Kövesdi Péter

Több mint 36 millió szavazólap készült

A szavazólapokat a könnyebb megkülönböztethetőség érdekében eltérő színű kerettel látták el: az EP-szavazólap kerete kék, a főpolgármesteri szavazólapé rózsaszín, a polgármesteri szavazólapé sárga, a fővárosi listás szavazólapé szürke.

Több mint 36 millió szavazólapot készített az ANY Biztonsági Nyomda a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, nemzetiségi önkormányzati képviselők, valamint az Európai Parlament (EP) magyar tagjainak június 9-ei választására.

Összesen több mint tízezerféle szavazólapot készítettek: az EP-választásra kétféleképpen. Egyet a magyarországi és a külképviseleti szavazáshoz. Ezekből több mint 7,96 milliót nyomtattak. A nyomda gyártott 3177-féle polgármesteri szavazólapot is, mintegy 8,1 milliót és egy főpolgármesteri szavazólapot. Ebből 1 millió 364 ezret nyomtattak.

A tízezernél több lakosú településeken és a fővárosi kerületekben egyéni választókerületekben választják meg a képviselőket, ehhez 1586 féle szavazólapot, összesen 4 millió 719 ezret kellett készíteni.

A SZAVAZÓLAPOK SZÁMA ERZSÉBETVÁROSBAN

Az ANY Biztonsági Nyomda a kerület számára összesen 206 414 szavazólapot készített.

SZAVAZÓLAP TÍPUSA	SZAVAZÓLAPOK SZÁMA
Polgármester	40500
Egyéni képviselő	40500
Főpolgármester	40500
Fővárosi közgyűlés	40500
EU Parlament	35454
NEMZETISÉGI SZAVAZÓLAPOK	
Települési	2680
Területi	3140
Országos	3140

Harmincnégy év magány

Miért fontosak az önkormányzati választások?

A 2024-es önkormányzati választást június 9-én tartják Magyarországon, ezúttal kilencedszer. A történet jól indult harmincnégy éve. A rendszerváltás záró fázisában egy korányári estén szavazták meg az önkormányzati törvényt. Akkor úgy tűnt, a rendszer komoly szerepet szán a települési önkormányzatoknak. Hogy mást ne mondjunk, az szja negyvenöt (!) százaléka illette volna őket. (A szűkítést a Horn-kormány kezdte, mára nyolcra apadt.) A helyhatóságokhoz tartozott az oktatás, az egészségügy, az okmányiroda, az építési, hatósági jogkör. Hitelfelvételi joggal rendelkeztek. (El is adósodtak.) Volt ebben jó adag naivitás. Az induló szabadság mómora.

A módosítgatások, a jogkörök folyamatos szűkítése után az önkormányzati választás nem motiválja túlságosan a választókat. A részvételi arány általában alulról súrolja az 50 százalékat. Mégis azt hisszük: muszáj pár jó szót szólni a (bármilyen színű) önkormányzatokról.

Legelőször a közhellyel kezdjük: a szavazóurna az a pont, ahol valamiféle „vélemény”, jelzés szabadon kinyilvánítható. A befolyásuk jelentős részétől megfosztott önkormányzatok torzóként is figyelmeztető, vészjelző szerepet jelentenek. A rendszer olyan feladatokat hagyott náluk, amelyek nem vonzották a

A nemzetiségek is június 9-én választják meg települési, területi és országos önkormányzatuk tagjait, ehhez 13 féle országos nemzetiségi szavazólapot gyártanak, 64 féle területi és 2150 féle települési. Összesen 1 millió 620 ezret készítenek belőlük.

A szavazólapokat eltérő színű kerettel látták el: az EP-szavazólap kerete kék, a főpolgármesteri szavazólapé rózsaszín, a polgármesteri szavazólapé sárga, a vármegyei és fővárosi listás szavazólapé szürke. Az egyéni listás és egyéni választókerületi szavazólap egységesen fehér színű, a nemzetiségi szavazólapok pedig zöldek, ezeket a szavazóknak zöld színű borítékba kell tenniük és le kell zárniuk.

A szavazólapok gyártására 250 tonna papírt használtak fel. MTI/Erzsébetváros

kormányokat. Ezek jórészt szociális és humanitárius kötelezettségek. Ők működtetik az óvodákat, az egyetlen demokratikus teret, ahol az ember megkülönböztetés nélkül, gyerekként jelenik meg. Az óvoda olyan tapasztalat, amit csak ott lehet megismerni, egyben a helyi társadalmak legközvetlenebb kommunikációs központja: a fiatal anyukák hozzák-viszik a híreket.

A szolgáltatói feladatok

A nyugdíjasotthon, a nyugdíjasklub legalább ilyen fontos. Nem egy helyen kizárólag az önkormányzatok tartják fenn ezeket. Az önkormányzat szellemét jelzi a szándék, hogy a kerület régi lakója, túl élete delén, fizikailag korlátozva a közösség tagjának érezze magát, ne nyelje el a fekete magány. Nagy Attila Tibor politológus a mai önkormányzatok szerepét „szolgáltató szerepnek” érzi. Akkor hatékonyak, ha „szolgáltatói feladataikat” színvonalasan végzik. Ilyen a közlekedésszervezés, a forgalomszabályozás, a parkoltatás, a közterület-felügyelet, a kertészet, az alkalmi segélyezés, a takarítás, a lakásfelújítás.

Eltér ettől Ruff Bálint szegedi kampányszakértő véleménye, aki az önkormányzatokat ma is a politika idegközpontjainak tartja. Szerinte ennek a harmincnégy évnek két alapvető szakasza volt. Az önkormány-

zati törvény megalkotásától kezdve folyamatosan nyeste-nyirbálta őket minden kormány. 2010 után az új rendszer ebben is turbófokozatba kapcsol. Nyilatkozóink szerint magát a szellemet, a közösségi szuverenitást érzi nyugtának a mostani kormány.

A panaszok ellenére mégis meglepően sokan indulnak az idei önkormányzati választáson. Az egyik netes lap írja: másfélszer annyian pályáznak polgármesterségre, mint 2019-ben. „Az ország elnéptelenedik, de aki marad, polgármester lenne”, írják ironikusan. Ennek alapos lélektani oka van. A felmérések harminc éve jelzik, hogy rákérdezésre a járókelők két választott tisztségviselő nevét tudják elsorolni. Az egyik a miniszterelnök. A másik a polgármester. Ez évtizedek alatt rögzült kulturális hagyomány. Ruff szerint az emberekben maga a szó „valami otthonosság”, személyesség érzetét kelti. A polgármester látható, megszólítható.

Hogy mi is ez az otthonosság érzés, nem kérdés. Mivel az önkormányzat áll hozzánk legközvetlenebb az állami intézményrendszerben, sok szempontból többet jelent egy kormánynál is. Nem mindegy, hogy az önkormányzat mechanikusan működő hivatal-e, vagy van egy hely a városban, a világban, ahol az embert emberszámba veszik. Buják Attila

NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK IS LESZNEK

Erzsébetvárosban 1168-an jelentették be, hogy valamelyik nemzetiséghez tartoznak és saját önkormányzatukra is szavazni kívánnak. Ők bolgár, görög, horvát, lengyel, örmény, roma, román, szerb, szlovák és ukrán kisebbségi jelöltekre voksolhatnak. A legtöbb szavazó romaként regisztrált, ők 808-an vannak, míg szlovákként tizenegy választó vetette fel magát a névjegyzékbe.

KOMPENZÁCIÓS LISTÁK, TÖREDÉKSZAVAZATOK

Az idei önkormányzati választáson fontos újdonság, hogy a Fővárosi Közgyűlésben nem lehetnek kompenzációs mandátumok, mint korábban, mert itt ismét listás szavazást vezettek be. A kerületekben viszont, ahol egyéni jelöltekre voksolunk, számítanak a töredékszavazatok is. Arról, hogy ez mit is jelent a gyakorlatban, Tóth Zoltán választási szakértőtől kértünk felvilágosítást.

– Egy aránytalan választási rendszerben (a rendszerek nem kis része az), a kompenzáció célja az, hogy az aránytalanságot mérsékelje – halottuk Tóth Zoltántól. Kompenzációs listát állíthat minden olyan szervezet, amely az

egyéni választókerületek több mint felében indított jelöltet. A lista hasznosításakor azokat a szavazatokat kell számításba venni, amelyeket az egyéni választókerületekben meg nem választott jelöltekre adtak. Így keletkezik néhány ezer voks, amit elosztanak annak arányában, hogy melyik szervezet jelöltjei kapták a legtöbb olyan szavazatot, amelyből nem lett mandátum. „Végaszágon”, így Erzsébetvárosban négy képviselő kerülhet be a képviselő-testületbe.

Az önkormányzati választással egyidőben tartott Európai Parlamenti szavazáson is pártlisták szerepelnek. A mandátumszámítás egyszerű. Aki az öt százalékos bekerülési küszöböt átlépi, mandátumot szerez. Az öt százalék alatti pártok szavazatai a kukába kerülnek.

B. A.

FONTOS ELLENŐRIZNI AZ OKMÁNYOKAT

A június 9-i választáson voksolni csak aznap érvényes okmányokkal lehetséges.

Szavazáskor személyazonosító igazolvánnyal, útlevelemmel vagy vezetői engedéllyel igazolhatjuk személyazonosságunkat, a lakcímünket, személyi azonosítónkat pedig a lakcímkártyával. Lejárt okmánnyal nem lehet szavazni.

A legtöbb kormányablak a választás hétvégéjén, június 8-án szombaton, és 9-én vasárnap is nyitva lesz, így ha a voksolás napján valakinek semmilyen érvényes igazolványa sincs, ideiglenes személyi igazolványt igényelhet, amivel lehetséges a szavazás. Ezek a napok kizárólag személyi okmányokkal kapcsolatos ügyintézésre és a lakcímkártya pótlására lesz lehetőség.

A választások miatt június 7-én, pénteken 10 órától hétfőig nem lehet majd új lakcímet bejelenteni. Azt, aki pénteken 10 óra előtt elintézi a lakcímváltozás bejelentését, már az új címe alapján veszik fel a választói névjegyzékbe.

Akadálymentes lakások:

Új otthon, új életmód, új eséllyel

Öt akadálymentes lakás kialakítását határozta el Erzsébetváros azokban az önkormányzati épületekben, amelyek teljes felújítása hamarosan befejeződik. Négy otthon már elkészült, egy újjáépítése még most is zajlik. A reménybeli lakók számára kiírt nyílt pályázat két köre lezárult, sőt, két leendő lakó már járt is új, Csányi utcai otthonában, hogy az építők a lakások kialakítását az ő igényeik szerint fejezhessék be.

Barát József

– **Elsírtam magam a nyílt utcán**, amikor megtudtam a hírt, hogy 13 év megpróbáltatásai után megkaphatom az egyik lakást – mondta

az Erzsébetváros újságnak a látássérült Mária. Neki korábban volt egy saját kis otthona, de ahogyan számos sorstársa, ő is a lakásmaffia áldozata lett. Azt hitte jó ajánlatot kap, de a végén elúszott az ingatlana, pénzt meg nem

kapott érte. Amíg jó volt a szeme, ékszerbolti eladó volt, ahogy azonban a látása egyre romlott, mosogatóból élt. Amikor örökölt lakása elúszott, hajléktalanszállóra került, majd ágybérletekben tengődött.

– Az elmúlt 13 évben én mindig az ölemből ettem, de most végre megint lesz saját asztalom – büszkélkedett Mária. Igaz, pontosan nem világos, hogy honnan lesz az az asztal, miből rendezi be új otthonát. Egy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató nonprofit cégnél dolgozik, jövedelme a rokkantsági nyugdíjjal és segélyekkel sem éri el a havi kétszáz ezer forintot. Használt bútorokat szeretne majd, de az apróhirdetéseket nem tudja böngészni: minden segítségnek örülne.

Mária fényeket lát, a tárgyak halvány körvonalait is sejti. Ő tehát erős világítást kért az egy-szoba-összkomfortba, és azt, hogy kapjanak a nyílászárók számára is látható feltűnő keretet, amelyek festése eltér a faltól. Az is fontos a számára, hogy ne legyenek küszöbök.

Biztonságosabb, tisztább belvárost szeretnének

„A felelős vendéglátók közösségbe szerveződtek”

A kerület lakóit szeretné szolgálni a Közös Erzsébetvárosért Egyesület, tagjai a bulinegyedben működő vállalkozók, akikhez magánszemélyek is csatlakoztak. Az egyesület a közelmúltban szerződést kötött az önkormányzattal, hogy együtt tegyék biztonságosabbá és tisztábbá a belvárost.

Török Zsuzsa

A szervezet kiemelt ügyként tekint a köztisztaságra és a környezetvédelemre. Céljuk, hogy az utcák legyenek csendesebbek és tisztábbak, s ígéretük szerint fellépnek a kocsmaturizmus ellen. Az egyesület szorgalmazza, hogy tagjai minél több kerületnek adjanak munkát, szociális bolt nyitását is tervezik.

A civil szervezet elnökét – Nadas Patrikot az Akácfa utcai Instant Fogas programszervezőjét – kérdeztük a közös reményekről.

NÁDAS PATRIK,
Közös Erzsébetvárosért Egyesület elnöke

• **A 24 és 6 óra közötti időszakban csak azok a vállalkozók kaphatnak nyitvatartási engedélyt, akik csatlakoznak az egyesülethez és részt vesznek a köztisztaság és közbiztonság javításában. Most mennyien tartoznak a közösséghez?**

– Eddig több mint 200 tag adott nekünk bizalmat, köztük vannak éjfél nyitvatartásban nem érdekelt üzletek és magánszemélyek is. A szabályozás bármely civil szervezet számára lehetőséget nyújt arra, hogy ezekért a célokért Erzsébetváros Önkormányzatával szerződést kössön.

• **Mit vállaltak magukra ebben a megállapodásban?**

– Az egyesületünk vállalta, hogy a tagdíjak 50 százalékát fordítja a köztisztaság és közbiztonság fejlesztésére, 25 százalékát a lakói érdekek felkutatására, lakóingatlanok és az épített környezet értékeinek megőrzésére, fejlesztésére. Ezekkel a vállalásainkkal éves szinten 130-160 millió forinttal tudunk hozzájárulni ahhoz, hogy Belső-Erzsébetváros élhetőbb legyen.

• **Mit jelent a gyakorlatban a közbiztonság és a köztisztaság javítása?**

– A turisztikai csúcsidőszakban képzett, nyelveket beszélő vagyonőrt alkalmazunk, aki segíti majd a kerületi közterület-felügyelők munkáját. A járőr, mint a hivatalos személy segítőtje dolgozik velük együtt a szolgálatok során. Ezen túl az egyesülethez csatlakozott vendéglátóhelyek portaszolgálatait telefonon összekap-

csoljuk, így gyorsan és hatékonyan tudnak a rendszerek fellépni az esetleges rendbontókkal szemben.

Létrehoztunk egy olyan 24 órában hívható telefonos ügyfélszolgálatot is, amelyen bejelenthető a kiömlött szemét vagy a rosszul elhelyezett rollerek helye. Az egyesület gyorsan reagáló takarítócsapata az úttest, járda szennyöződéseit feltakarítja, a szemetet összeszedi, a rollereket pedig a kijelölt MOBI-pontokra szállítja. Takarítóink a bejelentések közötti időszakokban a társasházak kapualjait tisztítják magasnyomású mosóval.

• **Az éves tagdíjuk negyedét arra fordítják, hogy az épített környezet értékeit megőrizték a kerületben. Ez mit jelent?**

– Hamarosan indul az első pilot projektünk, melynek keretében nyílászárók cseréjét támogatjuk.

A küszöbök zavarnák Adélt is, aki Máriával szemben fog lakni egy másik földszinti kislakásban. Neki azonban mindegy, hogy milyen színűek az ajtókeretek – ő így sem, úgy sem látja azokat. Szeme csak azt regisztrálja, ha valahonnan erős fény jön. Neki az fontos, hogy a zuhanyzóban mindkét oldalon legyen kapaszkodó, és azt kérte, hogy a konyhai tűzhelyen semmiképpen se legyenek indukciós főzőlapok, amelyeket nem tud kitapogatni. A gáz kezelését viszont el tudja sajátítani.

Adél koraszülött volt, orvosi műhiba miatt vesztette el a látását. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy kemény munkával felsőfokú diplomát szerezzen, két nyelvvizsgát is tegyen: angolból és franciából. Mindehhez persze édesanyja áldozatos segítsége kellett, aki minden vállalkozásában segítette. Adél kulturális szervezőként dolgozik, online konferenciákon vesz részt, azokról tudósításokat is ír. Édesanyja most, 70 éves korán túl is szívesen viselné gondját, azonban Adél fejébe vette: betöltve a harmadik ikszet már meg kellene próbálnia az önálló életet. Ehhez segíti hozzá az Erzsébetvárosi pályázat, hiszen négyórás munkaköre nem biztosít akkora jövedelmet, amiből lakásvásárlásról álmodozhatna.

Az öt akadálymentesített lakás és azok szintén akadálymentesített környezetének kialakítására a kerület tizenegy és fél millió forintot nyert a Fővárosi Szolidaritási Alapból. Az önkormányzat ezt majdnem nyolcvan millió forintba egészítette ki, ami lehetővé teszi, hogy a csökkent munkaképességű pályázati nyertesek egyedi igényei szerint alakítsák ki a lakásokat. Azok bére havonta és négyzetméterenként alig haladja meg az ezer forintot.

(Amennyiben ön szeretne segíteni Máriának, kérjük ezt jelezze az ujsgaz@erzsebetvaros.hu ímé címen)

Éjjel-nappal hívható szám
a köztisztasági problémák
bejelentésére:
+36 70 734 4888

• **Hogyan lehet a részeket kezelni, hogy kevesebb gondot okozzon a viselkedésük?**

– Egyrészt egy bizonyos alkoholszint felett nem szabad kiszolgálni őket, oda kell figyelni azoknak a viselkedésére, akik veszélyeztetik a környezetüket. A vendéglátóiparban dolgozó tagjaink ezekre korábban is odafigyeltek.

• **Drogfogyasztással kapcsolatban van-e megoldási javaslatuk?**

– Igen, több fórumon is felvetettük már, hogy az illegális drogfogyasztással szemben a legnagyobb lépés az lenne, ha csak hivatalos taxi szolgáltató társaság jöhetne be Belső-Erzsébetváros területére. Ebben erőteljes konszenzus van a bulinegyedben, mégis nagyon nehéz eredményt elérni.

• **Mit gondol, milyen változásra számíthatnak az itt élők?**

– Szerintem az egy fontos előrelépés, hogy a felelős vendéglátóipari vállalkozók közösségbe szerveződtek, és ez már most is mindenki számára jobb helyzetet teremt.

Segíts magadon, Doszpot is megsegít

Hollywood kontra Magyarország a csúcsbűnözésben

A Murányi utca 61-ben leromlott a tető. Nem nagyon tudják megjavítani és az idő múlik. Társasházról van szó, ami hangozhat elegánsan, de a lakók már idősödnek, a közös költséget nem tudják emelni. Csodák és lotónyeremények nincsenek. Doszpot Péter, egykori sztárnyomozó (életlenes bűncselekmények), sorozatgyilkosságok felderítője, és Antal Gábor pszichológus úgy döntött, segíteni próbál. Két előadást tartanak a K11-ben, a jegybevételt és a honoráriumot a tető javítására ajánlják. A K11 a terembérletről mond le.

Buják Attila

Hogy egy jámbor jótékonysági est lehet izgalmas, Doszpoték műsora bizonyítja. Két és fél órán át szegtek székbe a közönséget. Doszpot és Antal azt kutatta: szakmailag valóságosak-e a hollywoodi sikerkrimik a magyar nyo-

mozási gyakorlattal összevetve. Több, nálunk is népszerű mozifilmről vetítettek ötperces bevégeket. (Elrabolva, Zodiákus, A hetedik) Ezeket akkoriban vetítették, amikor Doszpot csúcsformát futott. Az előadók feladata az volt, hogy hazai sztorikkal vegyítve kiderítsék, a dolgok eshetnek-e így is. Szakmai és morális kérdések kerültek terítékre. A fiatalkori csábítás (csábulás). Mire képes az ember végsőkéig kifizetett helyzetekben? Hogy zajlik a helyszínelés nálunk és hogy Amerikában? Nagy különbségek egyébként nincsenek, ezek nemzetközi trendek. Mit jelent valójában a boncolás, miért fontos a „gyomortartalom”, amelynek nyomán elmegyünk a közeli kínai éttermekbe, hogy megtudjuk, ki vett ilyen kaját. Mire képes a profilkészítés? Alkalmazhat-e erőszakot a rendőr? Elég a kemény kihallgatói hang, vagy mehetünk tovább is?

Mivel a fénykorban Doszpot sorozatgyilkosokat csukott be, a legérdekesebb a mániákus gyilkosok személyiségrajza, pszichológiai struktúrája. A filmbetétben megidézték Zodiákus a hatvanas évek óta ismeretlen. Eddig nem kapták el, s valószínűleg nem is fogják. Egy

nyugdíjas rendőr jelentkezett ugyan, hogy ő az, de nem hitte neki. Doszpot történeteiből tudjuk, a szenvedélytől, uralomvágytól hajtott fenevad nem feltétlenül „szellemi toprongy”. Komoly mentális erőforrásokkal rendelkezhet. A „bolti sorozatgyilkos”, a szerbiai különítményes, Erdélyi Nándor (1998) karrierje Erzsébetvároshoz is kötődik. Ámokfutói pályáját a Rákóczi úton, egy sportszeráruboltban kezdte. A zsákmány 1400 forint volt. Amikor lecsapott, mindig maradt utána holttest. Képtelenség, hogy a pénzért tette. Őt gyilkosság után volt olyan pimasz, hogy kamu ürüggyel bejelentkezzen a Teve utcába („ismerem Fenyő gyilkosát”), és haverkodjon Doszpotékkal. Amerikai vendég profilkészítők hívták fel a figyelmet arra: a gyilkos a rendőrséggel kapcsolatot keres. Így lett.

Doszpot „klasszikus időkben” volt zsaru. A kilencvenes években a maffiabűncselekmények, robbantások, olajszőkítések, az Aranykéz utcai merénylet, a Fenyő gyilkosság idején. Ki lehet-e a nyomozói ént kapcsolni? Képes-e valaki kiszállni? Az előadás alapján nemigen. A panelmondat szerint, „akit a mozdony füstje megcsapott...” A záróra szabott gátat a vetítésnek. Doszpot a fegyvert húsz éve letette. Volt egy futókalandja a politikával, parlamenti képviselőként 2002-ben. Riadtan menekült vissza – ahogy egyik barátja mondja – „a normalitás világába.” Doszpot és Antal a jótékonysági estet június 20-án megismétli. A téma kicsit bonyolultabb. Igazság és a hazugság viszonya. Győzhet-e hazugsággal a bűn? A Murányi utcaiak pedig köszönik. Nem gondoljuk, hogy a tető gyorsan megjavul. Ők is küzdenek lakadatlanul.

Komposztbarátok Erzsébetvárosban

A közösségi komposztálás sikertörténet Erzsébetvárosban. Közel három éve a Klímakabinet kezdeményezésére, civil összefogással épült meg az Almássy téren a közösségi komposztáló. A helyszínt azért is választották, mert a kerület közepén található, ugyanakkor távol van a bulinegyedről.

Sándor Zsuzsa

A közösség egyik alapítója Sipos Anna közgazdász, pszichológus létrehozta az Erzsébetvárosi Komposztbarátok körét a Facebookon, amelynek ma már több mint 350 tagja van. Közülük sokan aktívan részt vesznek a közös munkákban. Akadtak annak idején kételkedők, akik azt jósolták, a komposztálás ügye nem fogja megmozgatni az erzsébetvárosiakat, de tévedtek. Sipos Anna azt mondja: másfél éve számlálást

tartottak, akkor egy hét alatt százhuszan használták a közösségi komposztálót, ami nagyon magas szám. „Nemrég az Almássy téren a fenntarthatóságról tartottunk foglalkozást a kerület iskoláinak. Ez alatt tízen hozták ide a komposztálni valót, pedig hétköznap délelőtt volt.”

A háztartási szemét 20-30 százaléka konyhai zöld hulladék. Kukába dobva hulladékkeletkezés kerül, ami több szempontból is pazarlás: fe-

lesleges szállítással, szén-dioxid-kibocsátással jár, ráadásul a hasznos szerves anyag kikerül a természetes körforgásból. Ám, ha a zöld hulladékot összegyűjtjük és újrahasznosítjuk komposztálással, olyan humuszanyag keletkezik, amely a boltokban kapható virágföldnél sokkal dúsabb, jobb minőségű. „Táplálékomban” a növényeknek. A komposzt magas szerves- és tápanyagtartalma miatt önmagában nem is ajánlott ültetésre, inkább virágföldhöz, kerti talajhoz keverve hasznosítható.

Az Erzsébetvárosi Komposztbarátok színes társaság, fiatalok, idősebbek egyaránt lelkes tagjai. Sipos Anna szerint a fiatalokat elsősorban a környezettudatosság motiválja, az idősebbeket pedig inkább a növények ápolása, vagy a lakóház belső udvarát gondozás. Tóth Olga nyugdíjas szociológus négy éve költözött Erzsébetvárosba, itt kezdett a komposztálással foglalkozni. „Mindig is zavart, ha túl sok hulladék keletkezett a háztartásomban. Szelektíven gyűjtöm a szemetet, tudatosan vásárolok, vászonzacskót viszek magammal, és befőttesüveget, ha savanyúságot veszek. Őt percére lakom az Almássy tértől, s nagyon megörültem, mikor megtudtam: közösségi komposztáló épült. Rendszeresen hordom ide a konyhai zöld hulladékot. Mikor megkérdezték, segítenék-e nekik a komposztálóknál, rögtön igent mondtam.”

Az Almássy téri közösség maga képezi ki a saját „komposztmestereit”, akik jelenleg húszan vannak. A komposztot két-három napon belül kell gondozni, eltávolítani belőle az oda nem való dolgokat. „Egyszer egy faszéket találtam benne, eddig ez volt a legnagyobb fogásom” – nevet Tóth Olga. A komposzt tetejét avarral, faforgáccsal takarják le, hogy a szerves anyag ne rothadjon, hanem korhadjon. „Ez egy könnyű fizikai munka, legfeljebb 20-30 perc. Én egy

hónapban egy-két alkalmat szoktam vállalni.” – folytatja a nyugdíjas szociológus.

Hozzáteszi, nyugati kollégáinál látta, hogy szinte mindannyian vállalnak valamilyen önkéntes munkát, és szociológusként is nagyon fontosnak tartja a helyi kis közösségek működését. „Minden nyugdíjas társamnak üzenem: a környezetünkért végzett önkéntes munka sokat segít abban, hogy hasznosnak érezhessük magunkat, s hogy szükség van ránk. Különböző módon bele lehet zuhanni a feleslegesség érzésébe.”

Az Almássy téri tárolókban 6-8 hónap alatt érik meg a komposzt, ilyenkor szüretet tartanak: vagyis átrostálják, kitermelik a már érett komposztot, s bárki vihet belőle haza. Gyakran szerveznek a Klímakabinet támogatásával a zöld életmóddal kapcsolatos játékos, ismeretterjesztő programokat is, növényeket cserebe-
rélnek. A komposztálás közösségteremtő erővé vált Erzsébetvárosban, amely összehozza a környezetbarátokat.

Bájos, mozgalmas gyerekrajzok, naturális versek, slam poetry művek

Erzsébetváros ezer különleges arca

Erzsébetváros ezer arca címmel hirdetett pályázatot a Család- és Gyermejkölési Központ korosztályi megkötés nélkül, csoportos és egyéni kategóriában. A beérkezett munkák többségét óvodás és alsó tagozatos iskolások készítették: rajzokat, kollázsokat, többretegű képeket küldtek a versenyre. De érkeztek fókák, versek, slam poetry művek – mindegyik fókuszában ezerarcú kerületünkkel. A díjátadó ünnepséget, az alkalmi kiállítással a K11-ben rendezték meg.

Török Zsuzsa

„**Expresszív, bájos** és többnyire mozgalmas rajzokon láthattunk boldog családi pillanatokot a parkban, szellemes szimbólumokkal kialakított kerülettérképet, égbe magasodó, festett templomot, és sok kedves, piros trolit utasokkal” – összegez Kadlicskó Beáta grafikusművész, illusztrátor, aki a beérkezett pályamunkákat értékelte.

A kisebbek gyakran saját óvodájukat, iskolájukat festették meg vagy színes játszótérket, ahova szívesen járnak. Kedvenc téma volt a Rózsák tere, de több alkotáson feltűnt a 74-es

troli mellett a 4-es, és a 6-os villamos is. „Találkozhattunk nagyon eredeti ötletekkel, mint

pl. a több papírv hosszúságú villamos, amely modern stílusával akár egy építészeti pályázat látványtervét is díszíthette volna. De készültek háromretegű alkotások: erzsébetvárosi épületek fekete körvonalait ábrázolták fóliára rajzolva, s ha kihúztuk alóla a fehér lapot, a házak színessé váltak.”

Beátának nagyon tetszettek a rajzok, legszívesebben mindenkit megjutalmazott volna: „Engem a gyerekek alkotásai mehatnak.

A gyerekrajzok összintése, szabadsága, naiv kifejezőereje mindig elér a lelkemig.”

A díjakat átadó **Szücs Balázs** alpolgármester véleménye szerint pedig: „A gyerekek ugyanazt a lüktetést, ritmust, sokszínűséget és szabadságot fogalmazzák meg a képeiken, amit mi, felnőttek is érzünk és megélünk itt, Erzsébetvárosban.”

Idén – hagyományteremtő szándékkal – a felnőtteket is megszólították a pályázat kiírói.

Összeállításunkban a díjazottak szólnak meg

Joloveczki Gréta Boglárka az Alsóerdősi iskolát rajzolta le

„Mindent szeretek a kerületben, de legjobban az iskolámat. A rajzomon meggyűnk a suliba az anyukámmal és az apukámmal, meg a barátommal és az ő szüleiével” – mondja félénken a harmadikos kislány.

Varga Mira Eszter és Fellegi Zsófia Regina a Rózsák terét szeretik

A Kertész utcai iskolában tanuló barátnők kollázst készítettek közösen, ami egész Erzsébetvárost bemutatja. Rátették például a bulinegyedet, a zsinagógát, és a Rózsák terét, mely mindkettőjüknek kedves hely. „Szeretem a Rózsák terét, mert kicsit régebbi hely, és

itt vannak eltemetve a nagyszüleim is” – mondja Mira. „Szép stílusú a templom, nagyon tetszenek az ablakai, nekem ezért a kedvenc épületem” – teszi hozzá Zsófi.

Horváth Csenge és a garázsvásár

„A kedvenc helyeim, ahova a legtöbbet járok: a Rózsák tere, az Almássy tér, a garázsvásár, és az iskolám” – magyarázza Csenge, aki szintén a Kertész utcai iskola kisdíákja, akinek a garázsvásárt megmutató rajzát külön kiemelte a zsűri elnöke, és különdíjat érdemelt érte.

Simon Léna és a graffitik szépsége

A Kis Diófa, Gózsdu környékén sétálva fényképezett házfalakat, falfirkákat. „Ahányszor arra jártam,

mindig egyre több és több graffitit találtam, nagyon szépeket. A graffiti is művészet. Én ebben értéket látok. Azt mutatja, van élet. A graffiti mini lázadás a nagyon új dolgok ellen” – mondja a 19 esztendő, kisképzős diák.

Kecöli K. Gergő írói világának közepe Erzsébetváros

Kovács Gergő, azaz Kecöli K. Gergő író és újságíró, a vers kategória győztese lett. A Kalligramnál jelent meg novellásgyűjteménye, a Könnyű álmok utcája, kiadás alatt a második kötete. Pályázott az Erzsébetvárosi Irodalmi Ösztöndíjra is. A kerületben él immár 15 éve. És írja Erzsébetvárost... „Az írói világom középpontja Ligetváros. Egy trilógia harmadik részén dolgozom. A barátnőm olvasta az Erzsébetváros újságban ezt a mostani pályázatot, az ő kérésére írtam a díjazott verset. Majd beépítem a prózámba, annak szerves része lesz.”

Kecöli K. Gergő: **Ezek vagyunk**

Mégis szeretem, túl azon, hogy hozzád megyek haza, végig a Damjanich utcán, aztán befordulok: kincsek lépten, nyomon. Hiába a húgy a falakon, tőled nem távolít el semmi, felül faragások, zöld és kő, alul ecetszagú szemét, meg az említett dolgok, a Bethlen utca négyzetméterei, a Nefelejcs utca túlkapásai a házak tövében, a Péterfy utca macskája a kórház alatt, ezek vagyunk, horpadások a város szívében, mégis szeretem, szeretem ezeket az utcákat, hazamegyek rajtuk hozzád.

Fábrián Helena varázslapja

A Nefelejcs ovi Maci csoportjába jár Helena, aki magabiztosan nyilatkozik díjazott művéről: „Varázslapot rajzoltam, ami színesre változik. Az ovim van rajta. Nagyon szeretem, mert jó udvarunk van. És a Városligetet is szeretem.”

Csikágó GangStars a Garay utcából

Dalia László

A Műtárgyak éjszakája 3 napos buli, s tavaly az erzsébetvárosi Paulheim-Weninger villa, vagyis a Garay utca 42. is csatlakozott Csikágó GangStars (Kortárs művészek a házban) néven. Akkor két grafikus műveit állították ki. Most május 24-25-én az Élesdi Művésztelep három festőművésének képeiből nyitottak tárlatot a folyóson, a lépcsőházban és az első emeleten, s kinyitották a kaput a környékbeli érdeklődők előtt.

A Garay utca 42. immár évek óta híres-nevezetes épület Erzsébetvárosban, hiszen a ház lakói 2016-ban ást, lapátot fogtak és berendezték, zöldítették az udvart, aztán nem álltak meg, kicserélték a tetőt, kifestették a lépcsőházat, felvirágoztatták a gangot, s mindezt pályázati pénzekből és a saját zsebükből. Már az első kapavágással erősödött a közösség. Először csak együtt kávéztak, majd vasárnapi ebédek, nyáresti borozgatások következtek,

aztán színházat is hoztak a gangra és hat éve már, hogy karácsonykor együtt vacsoráznak. Ilyenkor meghívják a régi lakókat és barátait is a környező házból is. Nagy Andrea közös képviselő, egyben a környék önkormányzati

képviselője rendszeres vendég, ezúttal is ott volt a megnyitón. – Ez egy élő ház – mondta, én csak abban segítek, hogy éljenek a lehetőségekkel, segítsek az ötleteiket megvalósítani.

Azt már Szabó Sándortól, az ideai Sztárok a

Gangon szervezőjétől tudom, hogy nemcsak az a műtágy, ami múzeumba kerül, hanem a gangon is helye lehet. Idén a Nagyváradi melletti Élesdi művésztelep három tagját hívták meg, vagyis a közönség Mátyási Péter, Szakál Éva, és Máriás István műveit láthatta. Majd kiderült, hogy az sem árt, ha lakik a házban egy profi esztéta, aki bevezet a kortárs képzőművészet rejtelmeibe. Szabó Benedek mutatta be a művészeket és a munkáikat. Szakál Éva Out of focus sorozatának képei arra a pillanatra koncentrálnak, amikor az internetes böngészés közben először csak homályos képernyőt látunk, vagyis a digitális valóság bizonytalansága jelenik meg.

Mátyási Péter a Kárpát-medencéből eltűnt, kihalt növényekről készített sorozata az elmúlásra emlékeztet, hiszen azok a XIX. században divatos portré keretekben láthatók, szépiára színezve.

Máriás István, alias Horror Pista viszont a rendszerváltás utáni kultursokkot idézi fel csempékre festett képeivel, amikor ömlesztve kaptuk a négy égtáj felől a modern művészetet és a giccset is.

Saly Noémi, és az EMKE tulajdonosának fia mesélt a kávéházzól

„Este az EMKE cigánya zenél”

Török Zsuzsa

A Csányi 5-ben ezúttal is izgalmas időutazáson vehetett részt, aki az Értéktár-estre belépőt váltott. Saly Noémi mellé Muskát Péter ült a pódiumra, váltva idézték fel az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület híres budapesti kávézójának történetét.

Amikor a gigászi Wassermann Jónásból kávé lett

Az Orczy-ház – a Kiskörút és Király utca sarkán – 1868-ban a pesti vásározók tanyája volt, ahogy a kerület egyik kedvenc helytörténésze fogalmazott: „Nagy, központi zsidó fészek.” Bérlok laktak az épületben, üzemelt itt több zsinagóga, borbély, iskola, kávéház és még sírköves is. A házban működött a hatalmasra nőtt Wassermann Jónás étterme, aki nevéhez méltóan gigászi adagokat adott a vendégeinek, mindenki boldogságára. A korszak legjobb cigányzenészei játszottak nála, itt muzsikált Rácz Pali és Berkes Lajos is. Aztán gondolt egyet Wassermann, s átnyergelt a kávéra.

Megvette 1893-ban az Erzsébet körút 2-ben található Múza Kávéház bérleti jogát, s belépett az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületbe, hogy megnyithassa a budapesti EMKE-t.

Nagyváradon, Marosvásárhelyen szintén várja a népeket ilyen nevű kávézó, s Wassermann azt reméli, az Erdélyből érkezők törzshelyüknek választják a helyet. Hozza magával a cigányokat, ekkor már a legismertebb vidéki primások is itt húzzák el az emberek nótáját. Minden asztalra perselyt tettek, és a pincérek a lehető legkisebb címletű fémpénzeket adták visszajáróként a vendégeknek, akik persze a perselybe dobálták az aprót. A perselypénz támogatásként az erdélyi egyesülethez került, sőt, a tulajdonos a forgalom után is fizetett a kasszájukba. „Családtalanosan jó fej csávó a Wassermann, még ká-

véházi kölcsönkönyvtára is volt a kávéházban” – lelkenedik Saly Noémi. Az EMKE feladásához hozzájárult, hogy a Népszínház művészeinek saját, hosszú asztalt állítottak fel, Blaha Lujza pedig akkoriban az emeleten lakott.

Mór után Horti virágoztatja az üzletet

1901-ben meghalt Jónás, és Mór nevű fia vette át az üzletet. Házi cukrászatot létesít, bár és étterem nyílik svédasztalos menüvel, kabarét működtet, fellép Salamon Béla. Itt dolgozik a leghíresebb kenyeresfiú, a 13 éves József Attila, s az EMKE előtt „hullámszik a cigaretta-feketepiac”. Nagylelkű, jóteknok ember hírében állt Mór, egyedülálló fizetést és ellátást adott dolgozóinak. A 161 fős személyzet a Népszavában tette közzé az „atyai főnök, jóbarát, gazda” halálhírét. Ekkor 1922-t írtunk.

Három évvel később, 1925-ben „igaz kényelemmel, tejszínkávéval, szolid árakkal” indította újra az EMKE kávézót egy kikeresztelkedett zsidó kávé: Horti Károly. Virágzik újra az üzlet, muzsikussal, sőt, rádióközvetítéseket is tartanak a helyen.

A Bermann család, egy stróman plusz egy olimpikon

Az új tulajdonos 1936-tól egy korábbi újságos fiú – Bermann Józsi – lesz, akinek gyerekkori álma

valósult meg azzal, hogy átvette az EMKE-t. Innentől a Bermann család viszi tovább a kávéházat. Az ő leszármazottjuk, Muskát Péter szövi tovább a történetet, akinek szívbeli nagypapája Bermann József, az akkori Deák Kávéház, a mostani Stex üzemeltetője. József és testvére, Béla vadonatúj tereket hoznak létre, beépítik az udvart, új lépcsőház, hatalmas üvegablakok, teraszok ékesítik a létesítményt. Megnyílik a Grill, azaz a mulató, szerződtetik Kalmár Pált, hódít a dzsessz és a tánczene, óriási sikerrel megy továbbra is az EMKE.

Am a zsidóüldözések is elérik a családot, egy stróman – felsőörsi Kövessy Géza – veszi át a boltot, a háttérben viszont a Bermann család dolgozik. Az egykori válogatott atléta, olimpiikon, magyar bajnok Muskát László 1940-ben elvett egy Bermann-lányt és betársult a vállalkozásba. Így emlékszik vissza gyermekük, Muskát Péter: „Csoda volt számomra bemenni a kávéházba! A ruhaszállító szekrényben utazhattam föl-le a kabátokkal az alagsorba, a ruhahatárba.”

1944-ben, március 19-én aztán minden összeomlott. Bevonultak a németek, bujkálni kellett. A háború után a család az összes pénzét a felújításba ölte, 1945. áprilisában újra nyílt az EMKE. Felléptek olyan legendák, mint Feleki Kamill, Galambos Erzs, Mednyánszky Ági, a Latabár testvérek.

A dolgozó nép nevében lefoglalták

1949-ben pedig jött az államosítás. „Mentem haza az iskolából, és otthon volt anyu, apu, nagymama, nagypapa, nem értettem, miért nem a kávéházban vannak. Mindenünket elvették, a telefonpénzt is, apu személyautóját is. A dolgozó nép nevében lefoglalták az EMKE-t” – meséli Muskát Péter. Apukája és nagypapja a vendéglátásban maradt. De nem itt dolgoztak.

Muskát Péter és testvére 1991-ben megpróbálta visszaszerezni az EMKE-t. Fejenként 174 ezer forint kárpótlási jegyet kaptak az egykori kávéházuk után.

Az utolsó tulajdonos fiának egy darab EMKE feliratú kávékiöntője maradt a vendéglátóhelyről. Azt is Saly Noémitől kapta.

Az EMKE emléktáblája a napokban a helyére került, hamarosan felavatják, hogy az egykori tulajdonosok és a legendás kávéház történetére emlékeztesse Budapestet.

Itt született a Túró Rudi, itt élt Mészga Géza

Egész Budapest Erzsébet városa

Bóka B. László mindent tud Erzsébetvárosról. Kollégám színház- és helytörténész, hivatásos kerületi „bóklászó”. Ismereteit megosztja például a Csányi 5-ben, ahol legutóbb egy értéktár rendezvényen tanulhattunk tőle temérdek. Korábbi összeállításunkat folytatjuk arról, hogy mennyi mindenben büszkélkedhetünk elsőséggel. Vagyis: miért a világ közepe Erzsébetváros?

HATSCHÉK ÚR ÉS AZ ELSŐ PESTI AUTÓ

Budapesten az első automobil boldog tulajdonosa Hatschek Béla optikus volt, aki Erzsébetvárosban lakott, és 1895-ben vásárolt magának egy 1,5 lóerős, 20 km/órás végsebességű Benz Velo gépjárművet. Hatschek úr ezzel az autóval hasított vélhetően munkába is, a mai Erzsébet

körút 5. szám alatt, ahol lát- és műszer, villamos jelző és villanyvilágítási üzlete volt.

AZ ELSŐ ZEBRA ÉS VILLANYRENDŐR

A budapesti forgalom az 1920-as évek második felére annyira megnövekedett, hogy közel

1000 gázolás történt egy év alatt az utakon. 1926-ban beállították az első közlekedési villanyrendőrt a Nagykörút és a Rákóczi út kereszteződésénél. Aki nem tartotta be a fényjelzéseket, azt szigorúan büntették, akár 500 ezer koronára. Igen ám, de a villanyrendőr ellenére a gyalogosok összevissza kószáltak, hisz nem volt kijelölt gyalogos átkelőhelyük. Megzabolázásukra fehér vonalakat festettek fel, ezek voltak az első zebrák, 1928-ban. Erzsébetvárosban, az Emkénél.

MÉZGA GÉZA OTTHONA

A 7. kerület Kölköröcsin utca 13-ban élt Mészga Géza, felesége Paula, gyermekeik Kriszta és Aladár. A tréfát félretéve, az egyik legnagyszerűbb magyar televíziós rajzfilmsorozat 1968-ban indult, a '70-es és '80-as években is óriási sikerrel sugározták nem csak itthon, de a határon túl, például Kubában is. A főszereplő család fejétől, Mészga Gézától hangzik el az ominózus mondat a Vakáción a család első epizódjában arról, hogy hol is él a Mészga család. Persze, hogy kerületiek, emléktáblát nekik! :-)

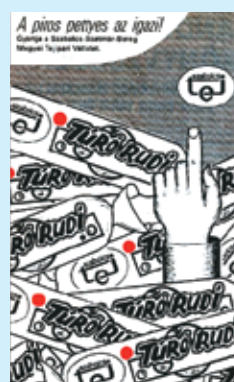

HÁZMESTERMÚZEUM, ROMKOCSMA

A kerületben működött a Házmesterek Múzeuma, ami nyilvánvalóan teljesen unikális létesítmény volt, a Dohány utca 41-ben. Ezen a helyen képezték ki a házmestereket arra, hogy milyen feladatokat kell ellátniuk. 2001 októberében Budapest első romkocsmája kezdte meg működését a kerületben: ez volt a Szimpla.

TÚRÓ RUDI IS ITT SZÜLETETT

1968-ban szovjet szabvány alapján készült az első Túró Rudi, az Erzsébetvárosi Tejüzem művezetője, Mandeville Rudolf bábáskodott a születésnél. Névadója pedig Klein Sándor pszichológus, akit akkoriban megbíztak a névadással, valamint a csomagolás és a reklámkampány kifejlesztésével. Az ártatlannak tűnő név nem aratott osztatlan sikert a szakmában, egyesek erkölcslennek, sőt, pornográfának tartották a Túró Rudi elnevezést, főképpen egy copfos kislánnyal a csomagoláson. Az édesség azóta is piacvezető termék itthon, és hódít határon túl.

Erdős Virág: **na most akkor**

na most akkor mondjátok meg nagyokosok mi legyen ki ne legyen miközülünk maholnap és ki legyen ki legeljen penne ágyon rozmaringos mellfilét ki pecázza kukából a halolajos kiflijét kinek legyen friss levegőn tartózkodni ideje kinek teljen karcinogén cuccokkal a tüdeje ki rágja a Cafe Picard mascarponés pitétjét ki mossa a Szentiványi nagyságosék bidétjét kinek kelljen éjjel-nappal folyton-folyvást igyekezni kit lehessen kapásból és szemtől-szembe letegezni ki ne jusson ötről hatra kinek fussa futópadra Pulára meg Balira kit vegyenek palira kinek legyen hobbija a népi magyar hagyomány kinek jusson másfél bála angolpólya-adomány kinek bocskor rámás csizma cifra mente kacagány kinek jusson mér' is jutna szar se jusson ha cigány

na most akkor mondjátok meg nagyokosok mi legyen ki ne legyen miközülünk maholnap és ki legyen ki rakja ki carrarai márvánnyal a klotyóját kinek pakoltassák ki a pénztárnál a motyóját ki zúzzon ki Rómába hogy láthassa a piétát ki nyomassa ezerrel a déligyümölcs-diétát ki merengjen el egy régi feudális szokáson kit érjenek állítólag kisebb bolti lopáson kinek legyen ad absurdum reklamálni mersze ki merjen a jogaiért kiállni na persze kinek legyen dilije a kuszkus meg a falafel ki próbálja nem feladni végül mégis adja fel

na most akkor mondjátok meg nagyokosok mi legyen ki ne legyen miközülünk maholnap és ki legyen

ki költözzön proli szagtól fuldokolva Budára ki költse egy komplett pesti panel árát dudára ki ápolja klinikán az egészséges körmét ki válasszon rövid utat ki pedig a görbét ki lásson a Hun West Travel irodával világot ki álmodjon zöld fű közé piros fehér virágot ki ültessen minden kerti törpe mellé tuját is ki adja az ártatlant de hogyha kell a buját is ki rendeljen ülőbútort magának a neten kik lakjanak egyetlenegy félszobába' heten

na most akkor mondjátok meg nagyokosok mi legyen ki ne legyen miközülünk maholnap és ki legyen ki utazzon még a világ végére is kocsival ki tudjon le minden bajt egy odavetett bocsival ki vegye a nyakába egy papucsér' a plázát kinek vigye el a bank a vakolatlan házát kinek legyen párnája a hugyos-sáros aszfalt ki foglaljon négy személyre ablak mellé asztalt kinek legyen jelszava a részvét és a szeretet kinek kelljen beszerezni tudószűrőleletet ki kerüljön révületbe Csaba testvér szent szavától ki keljen ki magából egy utastársa testszagától

na most akkor mondjátok meg nagyokosok mi legyen ki ne legyen miközülünk maholnap és ki legyen ki járkáljon házastársi javallatra botoxra kit vigyenek akarata ellenére detoxra kinek kelljen másnap délig étlen-szomjan kibírni kit lenne szép most azonnal pusztá kézzel kinyírni kinek hozzon télapócská sárgarézzel teli zsákot ki hordja ki lábon hol a tüdőgyuszt hol a rákot kinek legyen igénye a könyvre meg a mozira ki próbáljon belőgni egy kulturáltabb szlozira

kinek kelljen nap mint nap a Vágóhídig bliccelni kinek legyen láthatólag kedve most is viccelni

na most akkor mondjátok meg nagyokosok mi legyen ki ne legyen miközülünk maholnap és ki legyen kinek legyen névre szóló szekrénye a Gelázsban ki aludjon (álmában) egy jó kis fűtött garázsban ki nevezze komenista fertőnek a Dagályt kinek sértsen már a pusztá létezése szabályt ki akarja hóban-fagyban kivárni a sorát kinek kelljen tele szájjal dicsérni a borát ki hurcolja fel-alá az intersparos batyuját ki átkozza el a saját sose látott anyuját ki fekdüjön hol itt hol ott mint a kilótt állat ki rándítson haladtában szemlesütve vállat

na most akkor mondjátok meg nagyokosok mi legyen ki ne legyen miközülünk maholnap és ki legyen ki csinálja új kecóját trendire és takarosra ki próbáljon mindenáron bejutni a fapadosra ki locsoljon Courvoisier konyakot a kivíre ki gondoljon tehetetlen haraggal a gyivíre ki tegye le egyik percről másakra a piát ki próbálja kivenni a lelencből a fiát ki lomizzon kisbiciklit dínókat meg törpöket ki ugassa le az undok játszótéri kölköket ki lássa a sajátját a más ölében csicsikálni ki próbálja magát minden karácsonykor kicsinálni

na most akkor mondjátok meg nagyokosok mi legyen ki ne legyen miközülünk maholnap és ki legyen kinek legyen tiszta sor hogy haladás vagy haza kinek legyen úgy hogy többé ne mehessen haza kit várjon a boldogság kék tengerén egy bárka kit viszont a vácrátóti köztemető árka kinek jusson éppen elég hely az isten tenyerén Budafokon Budaligeten és Mátra-terenén Békésbe' és Hevesbe' s ki menjen a levesbe

Szűcs Édua rajza

Zsille Gábor: **Édes élet a hétkerben**

Cukrászdás erzsébetvárosi portyáimat nagycsoportos óvodásként, a hetvenes évek végén kezdtem. Jó, beismerem, ötvenesen még nem egyedül léptem be a fagylalttal, sós aprósütemény és krémes illatával csábító helyiségekbe, és nem is saját zsebből fizettem, de nem sokkal később, felső tagozatos koromban már arra is volt példa. Ez mindig kora délután történt, a tanítási idő végén, és vásárlásaimhoz közepesen szexi, nejlón iskolaköpenyt viseltem.

A Thököly út 17. számú házban laktunk, a Réti házaspár zöldségkereskedésével szemben; akkoriban a forgalmas úttest közepén még menetrend szerint zötyögött Zugló felé a 67-es villamos. Rétiék boltja felett, az első emeleten, éppen átellenben a mi páratlan oldali ablakainkkal, az idős gyerekorvos, Szolnoki doktor lakott, aki az ilyen-olyan oltásokat beadta nekem, továbbá megmentette ifjú életem, amikor ledöntött lábamról a halálos kór, a szörnyűséges bárányhimlő. Szolnoki galambösz, jóságos ember volt – kamaszként végig őt láttam lelki szemem előtt, amikor Kosztolányi Édes Anna című regényében Moviszter doktorról olvastam. Egy alkalommal, amikor a lakásán Szolnoki György a kezdődő hörghurutomat vizsgálta, és mélyeket kellett lélegeznem, váratlanul közölte velem, hogy kedvenc étele a karfiol lengyelesen. (Vagyis pirított zsemlemorzsával és tejföllel egybesütve.) Hatévesen tőle hallottam először a lengyelekről és Krakkóról, ahol az ezredfordulón négy esztendőt töltöttem – s tessék, ez a tőmondata úgy a tudatomba égett, hogy negyvenöt év elteltével is emlékszem rá. Soha nem tudhatjuk, az utókor mely lényegtelen, el ejtett szavainkat raktározza el.

Na, igen, az erzsébetvárosi cukrászdák. Légvonalban száz méterre laktunk a Garay téri piactól, amelynek főbejárata mellett, egy bérház földszintjén működött

gyermekkorom boldogító intézménye, a Pálmai cukrászda. Csodálatos barlang volt! 1956-ban alapította két testvér, Pálmai László és Sándor, mígnem húsz év elteltével László kivált, és külön vállalkozást nyitott. Kisfiúként belém égett, hogy a Garay téri pult mögött állt egy eladó, aki kísértetiesen hasonlított Terence Hillre, különösen azokból a filmekből, amelyekben a színész fehér ruhát visel. A hely fő erősségének a francia krémet tartottam, de a diákcsemege néven árult rumos-kakaós masszával is szoros barátságot ápoltam. Akkoriban ott mindig sokan voltak, állt a sor. 1984-ben szüleimmel Budára költöztem, s amikor egy évtized elmúltával visszalátogattam a Pálmaiba, fájdalommal láttam, hogy vásárló alig, az árak színvonal a egekbe szökött, ráadásul Terence Hill megöregedett. Nemsokára meg is szűnt ott az üzlet, helyén ma ruházati nagykereskedés található, elég régóta.

A Garay téri piac középső része kisfiú koromban még a szabad ég alatt működött, ugyanolyan asztalos-kipakolós jelleggel, mint napjainkban a Bosnyák téren. Havonta egy-két alkalommal nagy szenzáció volt, s futótűzként híre ment a környéken, hogy banán érkezett – ő, az 1970-es évek diszkrét bája... Anyám háztartásbeliként otthon volt: vagy átkopogott hozzánk egy lakó, vagy telefonon riadóztatták banánügyileg, s akkor ő rohant a piacra. Egy alkalommal engem is vitt, persze nagy tömeg várakozott. Már csak egy vevő állt előttünk, amikor észrevettem, hogy a mérleg akkor is öt dekát mutatott, amikor teljesen üres volt a serpenyője, és ezt a csalást gyermeki naivitással, jó hangosan közöltem is anyámmal. Ő rettentően megijedt – a Kádár-korszak levegője –, és rám rapakodott: „Az ilyesmit nem szabad meglátni, csinálj úgy, mint ha minden rendben lenne!” Erre neveltek minket, és társadalmunk egy részéből mindmáig nem múlt el ez a szörnyű reflex.

A régi kipakolós piac a Garay téren

A Garay tér túloldalán, a Cserhát utcában volt a Házi cukrászda, egy búbajos apró üzlet, ahol még 1983-ban is vasárnaponként két forintba került a sima krémés. (Akciós jelleggel, mert más helyeken már kemény három, sőt, négy forintot kértek érte.) Efféle kivételek máshol is akadtak. Például Zugló szélén, a 7-es busz Cházár András utcai megállójánál, a domonkos templommal szemben volt a Mini presszó, ahol még 1984-ben is egy forint ötven fillérbe került egy gombóc fagyi, miközben az egész országban a dupláját kérték érte. És ott volt még az István utca végén a legendás Borhidi – ma vietnámi kifőzde üzemel a helyén –, ahol hétvégente a járdán kígyózott a sor a kedvezményes árú fagyíért.

Néhai cukrászdák, béke poraikra, áldás emlékükre. A környéken, az úgynevezett Csikágóban, egyetlen túlélőről tudok: a Peterdy utca városligeti végén még tartja magát egy picike üzlethelyiség, hagyományos kárpitozott fallal, régi kisasztalokkal. Igaz, a sima krémésük nem két forintba kerül, még vasárnap sem.

Fotó: Reviczky Zsolt

ERDŐS VIRÁG
József Attila-díjas író, költő. 1968-ban született Budapesten. A Magvető Kiadó szerzője. Legutóbbi verseskötete: *Eltérő tartalom (Magvető, 2024)* 2023-ban Erzsébetvárosi Irodalmi Ösztöndíjban részesült.

ZSILLE GÁBOR
(1987, Hajdúböszörmény) költő, műkritikus, az Alföld szerkesztője, a Debreceni Egyetem oktatója. A 2012-ben megjelent, Glaukóma című debütáló verseskötetért Gérecz Attila-díjat és Makói Medáliákat kapott. A Két akarat című, 2015-ben közzétett második könyvéért Horváth Péter Irodalmi Ösztöndíjban részesült. Azóta három újabb kötete jelent meg. Most készülő munkájának a készülését támogatandó 2023-ban elnyerte az Erzsébetvárosi Irodalmi Ösztöndíjat.

IMeFeszt – Függetlenül a függetlenekért

**Nagyszabású
adománygyűj-
tő program-
sorozatot
indítottak
Erzsébetvá-
ros független
színházai.**

Az eseménysorozat első állomása a június 2-i évadzáró piknik volt, melyen a kerületi független színházak, az R9 Színház, a Bethlen téri színház, a Spinoza, a Gólem színház, a Kv társulat, a Rátkai Márton Színházi Műhely, az Apertúra és a Tér 12 Kulturális Egyesület vett részt a Grandio Hostelben.

Az adománygyűjtő időszak lezárásaként pedig egy 4 napos őszi színházi és zenei fesztivált szerveznek az alkotók, hagyományteremtő szándékkal. A fesztivál neve: Instant Mece-natúra Fesztivál, röviden IMeFeszt.

A programsorozat legfontosabb feladata, hogy felhívja a figyelmet a független színházi kultúra értékeire és csodáira. Továbbá szeretnénk bizonyítani a támogatóink számára, hogy micsoda erő rejlik az összefogásban. Az IMeFeszt szponzora Erzsébetváros kulturális önkormányzata. A fesztivál paradigmaváltó kísérlet, ahol nem csupán az érdeklődők lelkiismeretére és jószándékára bízunk magunkat, hanem igyekszünk bemutatni a kerület független színházait, kiérdemelni a nézők bizalmát és támogatását.

Az Apertúra Társulat erős hatással zárta az évadot

Május 30-án mutatták be a Gólem Központban Az ítélet: halál című előadásukat, mely feltette a koronát első évadukra. Bán Bálint rendezése a múlt század elejére kalauzol vissza, s ne legyen senkinek se kétsége, valóban halálraítéltekről szól. Milyen sorsra

számíthat egy, a hatalom által hazaárulónak kikiáltott állampolgár? Nyilván a legbrutálisabb megtorlásra. Június 7-én, 18:45-kor még megtekinthető az Apertúra Társulat új, részvételi színházi előadása, mely gyengébb idegzetűeknek, klausztrofóbiásoknak nem ajánlott!

Házhoz megyek! Fogsor készítését, javítását vállalom garanciával. Hívjon bizalommal: 06-20-980-3957!

Hagyományos férfi-női PEDIKŰR, lábápolás. Minden korosztálynak, 32 év tapasztalattal! Díjtalan házhoz megyek, fájdalmas körömbenővést és minden egyéb lábápolást megoldok: 06-20-938-9031.

Életjáradékot fizetne leinformálható ügyvéd/pedagógus házaspár ingatlan örökléséért. Keressen bizalommal a 06-70-252-4897 telefonszámon!

Bélyeg, papír-, fémpénzeket, festményeket és egyéb régiséget vásárolunk, árverésre átveszünk. VI. Andrásy út 16. Tel: 317-4757, H: 12-17, K-Sz: 10-17, Cs: 10-19.

Asztalosmester mindenféle asztalosmunkát vállal. Fa és műanyag ajtó, ablak, bútorgyártás, javítás. Helyszíni felméréssel: 06-20-957-9533.

Eltartási szerződést kötnék idős hölgygel, úrral, házaspárral. Szeretetteljes gondoskodás: 06-20-410-8173.

APRÓHIRDETÉSEK

A Statek Kft. a KSH adatfelvételeihez összeíró munkatársakat keres. Tablet-kezelési jártasság, jó fizikai állóképesség, kommunikációs készség feltétel. Jelentkezés: Szilvia.Savai@Statek.hu

Szeretné jobb anyagi körülmények között tölteni nyugdíjas éveit? Kiemelt anyagi biztonsághoz, magasabb életszínvonalhoz kínálunk ingatlan alapú életjáradék konstrukciókat: 06-70-395-9646.

Fogaranyat, ékszereket, illetve mindenféle aranyérmét, karórát, zseborát magas árral vásárolunk: 06-20-927-0739!

Otthoni munka! Figurák összeállítása, címkézések, egyebek elérhetőségei. Érdeklődni: audiopress.mozelloseite.com (ügyfélszolgálat: 06-20-496-3980). Audiopress Hungary Bt.

SZOBAFESTÉS, mázolás, tapétázás bútormozgatással. Parketta-csiszolás, aljzatkiegyenlítés, PVC, szőnyegpadló-lerakás. Minőségi, precíz munka, mérsékelt árakon. (Alapítva: 1998.) Csapó György: 06-70-6355-777, 06-1-229-5694, festesma.iwk.hu

Erzsébetvárosi ingatlanok közvetítése kedvezményesen, 1%-tól. Telefon: 06-30-984-3962. Alacsonyjutalek.hu

Lakásfelújítás, építőipari munkák: kőműves, burkolás, víz/gáz/fűtés, villanyszerelés, festés, parkettázás. Összeszokott, budapesti kivitelező csapat, helyi referenciákkal. Gyors felmérés, ajánlattétel: Tel.: 06-70-245-8334.

PÉNZMÚZEUM
Pénzmúzeum Panoráma Terasz

BUDAI PANORÁMA

A jó kávéról, a szép kilátásról a Pénzmúzeum Panoráma Terasz gondoskodik!

penzmuseumpanoramaterasz.hu
1012 Budapest, Várfook utca 22.

NYITVATARTÁS Június 1-jétől érvényes

HÉTFŐ	9:00 – 22:00
KEDD	10:00 – 22:00
SZERDA	9:00 – 22:00
CSÜTÖRTÖK	9:00 – 22:00
PÉNTEK	9:00 – 22:00
SZOMBAT	10:00 – 22:00
VASÁRNAP	10:00 – 22:00

Az ERÖMŰVHÁZ műsorkínálata 2024. június 6. - június 20. között. A programok változhatnak. Az ajánlónkban szereplő eseményekkel kapcsolatban mindig tekintsek meg az aktuális információkat a kulturális intézmény honlapján: www.eromuvhaz.hu

K11

K11 Művészeti és Kulturális Központ és K11 Labor

Budapest VII. ker., Király utca 11. Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen hétköznapokon 10 és 16 óra között, és a rendezvények kezdete előtt. További információ: www.facebook.com/kiralyutca11 és www.k11.hu, e-mail: titkarsag@eromuvhaz.hu.

06.06. | 10:00

LÉGY A JÁTSZÓTÁRSAM! Téma: Sportfoglalkozás
Idős-gyermek napközi foglalkozások a K11 és az „Életet az éveknek” Szövetség közös szervezésében. A programon a részvétel ingyenes.

06.07. | 19:00

BÁCSKAI JULI PSZICHOSZÍNHÁZA – „Apám szemében”

Főszerepben: Szalai Kriszta és Márton András
A pszichológia tudománya szórakoztató színházi formában. Előadásoként két színész játszik, improvizál a pszichológus forgatókönyvére. Jegyek elővételben: 2.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 3.200 Ft

06.11. | 18:00

FINISSZÁZS a K11 Labor *Terep munka* című kiállításán. Záróesemény a Terep munka című kiállításon. A kiállítás a Budapest Fotófesztivál programsorozat része. A programon a részvétel ingyenes.

06.12. | 20:00

KULT-UDVAR: JÜ KONCERT

A Jü 2012-ben alakult Budapesten. A trió tagjai a hazai zenei élet sokat foglalkoztatott zenészei, olyan együttesekből érkeztek, mint a Qualitons, a Zuboly, az Erik Sumo Band, a Dresch Quartet vagy a Grencsó Kollektíva. Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

06.14. | 19:00

KVÍZ-EST: MINDEN, AMI JÓBARÁTOK

A Central Perk ikonikus kávézóról rögtön egy dolog jut eszedbe, vagy ha megszólal az I'll be there for you, egyből a szökökút előtti kanapén ücsörgő 6 jó barát ugrik be? Jegyek elővételben és a helyszínen: 1.000 Ft

06.17. | 18:00

UNDERGROUND DIVAT BUDAPESTEN A 80-AS ÉVEKBEN: A NEW ART STÚDIÓ
Kiállításmegnyitó a K11 Laborban

A MOME Elméleti Intézet Designkurátori specializációjának év végi kiállításán a nyolcvanas évek underground divatja és művészeti közege kap hangsúlyt. A programon a részvétel ingyenes.

06.18. | 17:00

SZABAD A JÁTÉK! 2024
BAB TÁRSULAT: MATYI A LUDAS

A Bab Társulat kétszemélyes bábelőadása a közönség bevonásával. A program arcfestéssel is kiegészül. Színes programkínálattal várjuk a kicsiket és nagyokat június 18. és augusztus 27. között, keddenként 17-től 19 óráig a Százház Parkban! A Szabad a játék! programjain a részvétel ingyenes.

06.19. | 20:00

KULT-UDVAR: SAYA NOÉ SOLO AKUSZTIK

Saya Noé egyedi hangzásvilágával és elgondolkodtató dalszövegeivel egy olyan utazásra invitálja a hallgatókat, ahol a zene nem csupán hangokat, hanem történeteket közvetít. Jegyek elővételben: 1.500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2.500 Ft

ÁLLANDÓ PROGRAMOK A K11-BEN:

Zumba Gold • A Zumba Gold program kifejezetten a mozgásukban korlátozottaknak és az idősebb korosztálynak készült, alacsonyabb intenzitású és egyszerűbb mozdulatokat tartalmaz. Az órák mozgásszerűlt igazolvánnyal ingyenesen látogathatók. Jegyár: 500 Ft. 06.11. | 16:00

Senior 50+ Jóga • Jóga foglalkozások 50 év felett is mozogni vágyóknak, de nem kizárólag időskorúaknak. Minden szerdán 10 órakor. 4 alkalmas bérlet: 2000 Ft, jegyár: 600 Ft. 06.12. | 10:00

CSÁNYI5 Erzsébetvárosi Zsidó Történeti Tár

1077 Budapest, Csányi utca 5. | Tel: +36 1 351 7298 | E-mail: info@csanyi5.hu | Web: www.csanyi5.hu | Nyitva tartás: kedd-péntek és vasárnap: 14:00-18:00. Hétfőn és szombaton zárva. Jegyek kaphatók a helyszínen nyitvatartási időben és a rendezvények előtt. Kérjük, tájékozódjanak további programjainkról a Csányi5 Facebook oldalán, vagy a www.csanyi5.hu-n.

ELŐADÁS – ERZSÉBETVÁROS KINCSEI EST

Június 6. csütörtök, 18:00

HAJÓS ALFRÉD A SPORTEMBER ÉS AZ ÉPÍTÉSZ – Szabó Lajos történetész előadása

„Hajós-Guttmann Alfréd egyike volt a századforduló all round sportembereinek. Az első modern olimpián úszásban ő nyerte Magyarországnak az első két olimpiai bajnoki címet. Az úszás mellett tornázott, atletizált és az elsők között volt a labdarúgásban is. Az olimpia idején alig 18 éves Hajós már a Műgyetem éves hallgatója. Legismertebb műve a nevével viselő margitszigeti sportuszoda.» Az esemény Erzsébetváros Önkormányzata Értéktár Bizottságával együttműködésben kerül megrendezésre. A belépés ingyenes.

SÉTA

Június 16. vasárnap, 17:00

A ZSIDÓ SZOMSZÉD – Józsefvárosi séta Deák Gáborral

Új sétasorozatunkban Erzsébetváros szomszédos kerületeiben keressük a zsidósághoz kötődő épületeket, emlékeket, idézőnk fel történeteket. Tudják, hol működik Budapest egyetlen szobaszinagógája? Melyik Józsefváros zsidó utcája? Hol van „Kis Varsó?”, miről nevezetes? Figyelem! Találkozás az Erkel Színház előtt. (Bp., II. János Pál pápa tér 30., 1081) Jegyek 4000 Ft-ért vásárolhatók elővételben a Csányi utca 5-ben, a jegy.hu-n valamint az indulás helyszínén.

AZ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS

Szívesen ajánljuk az Erzsébetvárosi Zsidó Történeti Tár múlt századi zsidó hétköznapokat bemutató, különleges hangulatú állandó kiállítását. Vallást, kultúrát, városi életmódot, történelmet ismerhet meg az érdeklődő.

Ingyenes tárlat a Róth Miksa Emlékházban

Dalia László

Két restaurált műtárgyat is bemutatnak szombaton, ingyenes tárlatvezetéssel a Róth Miksa Emlékházban. Kolocz Dóra, a gyűjtemény szakmai vezetője elmondta, hogy az Erzsébetvárosi önkormányzat külön támogatásával egy aranyfóliás üvegből összeállított mozaikot valamint a Zeneakadémia építkezése kapcsán készült olmozott üveglablakot sikerült helyreállítani. A nagy érdeklődésre való tekintettel két ingyenes tárlatvezetést is tartottak, ahol Gersei-Nógrádi Rita restaurátor mondta el a közönségnek, hogyan sikerült visszaállítani a két remekmű régi szépségét. A múzeumnak egyébként tavaly 6

ezer látogatója volt, és 250 tematikus programja, pedig csak 9 hónapig volt nyitva.

A restaurátor elmondta, hogy az Art Deco stílusban készült üveglablak a Zeneakadémiát díszítő ablakokkal egyező mintákkal, formában készült, de oda sosem építették be, valószínűleg próbadarab lehetett. Gersei-Nógrádi Rita dolgozott a Zeneakadémia Róth Miksa által készített olmozott üveglablakainak restaurálásán is, tehát ismerte a műtárgytípust, az épülethez kapcsolódó más ablakokat is. Az ablakon, ahogy a többin is, nincsenek festett üvegek, viszont az ólomlemezek egy idő után elfáradnak, elvesztik a tartásukat. A gravitáció megteszi a magáét, az üveg eldeformálódik, néhol felpu-

posodik, másutt behorpad. És ugyan nem esik ki az ólomkeretből, de előbb-utóbb elpattanhat, szerencsére ennél az ablaknál csak 5 törött üveget kellett megragasztani. A Madarak nevet viselő mozaik jóval kisebb, muránói, aranyfóliás üvegből készült, hajdan a Velencei Biennálé magyar pavilonjához tervezett mintadarabként szolgált, s azt Csűrös Orsolya restaurálta.

A múzeum épületében hajdan kialakítottak egy restaurátor műhelyt, így nem kellett elszállíttatni a műtárgyakat, Gersei-Nógrádi Rita másfél hónapig ott dolgozhatott. Az ólom mérgező, így a restaurátornak maszkban és kesztyűben kellett a lemezeket hajlítgatni. Nyolcvan wattos pákával forrasztotta, mert az nem olvasztja meg az ólomsínt, míg az üveget mosószeres folyadékkal tisztította, hiszen festék és gitt maradványokat is talált rajta. A bogarakkal nehezebb dolga volt, azok lekaparásához szikét használt. És a restaurátoroknak is megvan az etikájuk, vagyis a törött üvegek pótlásánál ugyanazt a technikát kell használni, tehát úgy égetik ki az üveget, ahogy azt Róth Miksaék száz évvel ezelőtt tették és pontosan dokumentálni kell a helyreállítást.

Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény

Budapest VII. ker., Nefelejcs utca 26.
Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen. www.facebook.com/rothmuzeum és www.eromuvhaz.hu, e-mail: titkarsag@eromuvhaz.hu

06.08. | 11:00

RÓTH MIKSÁTÓL RÓTH MIKSÁIG • városi séta

Iskola, kórház, gyár, színház: a pesti Csikágó megannyi izgalmas épületet tartogat. Szabályos utcahálózatát ezúttal "Róth Miksától Róth Miksáig" térképezzük fel: az István, a Hernád, a Bethlen Gábor és a Garay utca történeteiben kalandozva. Jegyár: 3.000 Ft/fő

06.11. | 18:00

(további időpontok június 15., 18., 2.)

MŰVÉSZETTERÁPIA: ZÁRT CSOPORT • Vágyak & Álmok

Az évad utolsó zárt csoportos művészetterápia programján új témával jelentkezzünk, a vágyak és álmok megélése, felismerése kerül a középpontba. A művészetterápia zárt csoportos (max. 6 fő), így az első alkalomra megalakuló csoport fixen vesz részt az összes alkalmon, a programba becsatlakozni később nem lehet. Bérletár: 20.000 Ft

06.14. | 18:00

MŰVÉSZETTERÁPIA WORKSHOP • Szabadság

Művészetterápia workshopunk során a szabadság témakörével foglalkozunk. A workshop során különböző művészeti technikákat alkalmazunk majd, festünk, rajzolunk, kollázst készítünk, hogy felfedezzük a szabadság fogalmát, és definiáljuk, mit jelent ez számunkra.

Jegyár: 4.000 Ft/fő

A megjelent hirdetések tartalmáért és az azokban foglalt szolgáltatások, ajánlatok minőségéért, valóságtartalmáért a lap kiadója és az Erzsébetváros újsága nem vállal felelősséget.